

Moldovan transcript:

D: Bună ziua. Spunți-mi vă rog, cu ce vă ocupați dumneavoastră, în ce activitate lucrați, unde lucrați.

I: Eu sunt specialist la Centrul Național de Creație Populară; este un centru al Ministerului Culturii, un centru al Guvernului, care coordonează activitatea artistică de amatori din întreaga republică. Aici sunt mai mulți specialiști, specialiști muzicologi și specialiști etnologi, care coordonează activitatea colectivelor de artiști amatori. Avem foarte multe colective și foarte multe genuri de artă, și tradițională dar și clasică, și ne-tradițională practicate de către artiștii amatori din raioanele republicii. Avem și colective teatrale, avem și colective de muzică populară, adică orchestre de muzică populară, avem și colective de dansatori, de dans popular, de dans modern și sportiv, colective folclorice, soliști vocali, meșteri populari, multe multe colective și multe genuri.

D: Ați spus meșteri populari. Să ne orientăm puțin spre care sunt, cu ce se ocupă acești meșteri populari. Care sunt meșteșugurile tradiționale românești care se practică la noi, pe acest teritoriu? Pentru că sunt foarte diferite de cele de peste hotare, de cele din Europa de Vest, de cele americane. Totuși acest teritoriu are anumite meșteșuguri și tradiții care sunt foarte diferite de ce se practică în restul lumii, da? Puteți să ne spuneți mai mult cu ce anume se ocupă artizanii noștri, meșteșugarii noștri? Oricum conlucrați împreună cu ei în toate aceste domenii, nu?

I: Da, se ocupă cu multe și diverse genuri meșteșugărești. În prim plan, aș pune prelucrarea artistică a lemnului, pentru că avem foarte foarte mulți meșteri care se ocupă de sculptură în lemn, pentru că tradiția de fapt este sculptatul în lemn. Altă dată, toate porțile, casele, erau împodobite, mai ales în centrul republicii, erau împodobite cu lemn și cu ornament sculptat în lemn. În centrul republicii, ziceam pentru că aici este zona codrilor și aici sunt foarte multe păduri și bineînțeles că se dobânda sau se căpăta materie primă, mai ușor, din pădurile noastre, și împodobeau casele cu aceste obiecte sculptate în lemn. Chiar și partea exterioară a casei avea un fel de ornament, la streășina casei, cogeacurile, în fața casei.

D: Spuneți-ne vă rog, ce sunt aceste streșine și cogeacuri.

I: Deci, streșinile sunt niște, cum să-ți spun.

D: Este o parte a casei, da?

I: Nu este o parte a casei, sunt niște elemente prin care curge apa, atunci când plouă. Deci niște adâncituri lipite de casă, un fel de uluc așa mai mic, și prin el curge apa când plouă.

D: Și cogeacul?

I: Cogeacul este o construcție deasupra casei prin care iese fumul din sobă, din cuptorul casei. Și iată acestea erau împodobite, făcute din lemn și ornamentate cu ornament sculptat. Pentru că mai folosesc ornamentare prin pilo-gravură, prin ardere a lemnului, dar aceasta este o metodă mai simplă, simplistă chiar, care acum o utilizează dar altădată nu era, pentru că nu se considera ceva frumos. Și nici astăzi, specialiștii în domeniu nu consideră această modalitate de ornare, prin ardere una tradițională și una de valoare.

English translation:

D: Good day. Please tell me what you do, what field you work in, and where you work.

I: I am a specialist at the National Center for Folk Arts; it is a center of the Ministry of Culture, a government center, which coordinates amateur artistic activity throughout the Republic [of Moldova]. There are several specialists here, musicologists and ethnologists, who coordinate the activity of the amateur artist groups. We have a lot of groups and a lot of art genres – both traditional, but classical as well, and non-traditional – practiced by amateur artists from the Republic's districts. We also have theater groups; we have folk music groups – folk music orchestras, I mean; we have dance groups – folk dance, modern dance and dancesport; folklore groups; vocal artists; folk craftspeople; many, many groups, and many genres.

D: You said folk craftspeople. Let's focus on who they are, what these folk craftspeople do. What are the traditional, **Romanian** crafts practiced here, in this area? Because they are very different from the ones abroad, from the ones in Western Europe, from the American ones. Still, this area has certain crafts and traditions that are very different from the ones in other parts of the world, right? Could you tell us more about what our artisans do, what our craftspeople do? In any case, you work together with them in all these areas, right?

I: Yes, they deal with many and various craft genres. Firstly, I would mention artistic woodworking, because we have a lot of craftspeople who deal with wood sculpture, because the custom is in fact wood sculpture. In the past, all the gates, the houses, were adorned, especially in the central part of the Republic; they were adorned with wood and wooden sculpted ornaments. In the central part of the Republic, I'm saying this because this is an area with a lot of forests, and of course you would use it as a raw material; [there is also the] lighter [wood], from our forests, and they would adorn houses with these objects sculpted in wood. Even the exterior of the house had a sort of adornment, the *streașina*¹ of the house, the *cogeac*² of the house.

¹ *Streașina* is an archaic word for “eaves” (although here it seems the speaker may be talking about gutters). This term is still used today.

² *Cogeac* is an archaic word for “chimney.” The modern equivalent of this term is *coș*.

D: Please tell us what *streșine* and *cogeacuri* are.

I: So *streșinile* are, how should I put this...

D: It's a part of the house, right?

I: It's not a part of the house; there are some things through which water runs down when it's raining. So [these are] some tubes attached to the house, a kind of small trough, and through them water runs down when it's raining.

D: And the *cogeac*?

I: The *cogeac* is a construction above the house through which smoke comes out of the *sobă* [wood stove], out of the *cuptor* [stove] in the house³. And this is adorned, made out of wood and adorned with carved ornaments. They are also still using the [method of] adornment [used] for pillar engraving⁴, through wood burning; but this is a simpler method, simplistic even, which is being used now, but in the past it wasn't [used as much] because it's not considered to be something beautiful. Not even today do specialists in the field consider this method of ornamenting – through burning – to be a traditional one and a valuable one.

About CultureTalk: CultureTalk is produced by the Five College Center for the Study of World Languages and housed on the LangMedia Website. The project provides students of language and culture with samples of people talking about their lives in the languages they use every day. The participants in CultureTalk interviews and discussions are of many different ages and walks of life. They are free to express themselves as they wish. The ideas and opinions presented here are those of the participants. Inclusion in CultureTalk does not represent endorsement of these ideas or opinions by the Five College Center for the Study of World Languages, Five Colleges, Incorporated, or any of its member institutions: Amherst College, Hampshire College, Mount Holyoke College, Smith College and the University of Massachusetts at Amherst.

© 2012 Five College Center for the Study of World Languages and Five Colleges, Incorporated

³ In this context, *sobă* probably refers to a wood stove used for heating, while *cuptor* most likely refers to a stove used for cooking.

⁴ The speaker may be referring to the ornamentation of columns or pillars that are part of traditional-style houses in the region.